

DOMOLJUB

ŠTEV. 24. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 43

V LJUBLJANI, DNE 12. JUNIJA 1930

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Janez Kalan:

Za našega kmeta.

I.

Da se razumemo, najprej tole:

Morebiti ste slišali — vsi seveda ne, mnogi izmed vas pa gotovo — da sem napisal pred dobrim pol letom dva članka v »Kmeti list«. Kateri me poznate, ste gotovo precej debelo pogledali in si morda mislili: Kaj se je temu možu na stara leta zmešalo, da gre pisat v tak protikatoliški list? In da odkrito povem: mene je pa skrbelo — prej nisem na to mislil, a ko sem imel tiskano pred seboj, me je zaskrbelo: kaj bodo neki rekli na to dobri priprosti ljudje, ki me poznajo? Kaj bodo rekli gospodje, duhovni ali svetni, to me ni skrbelo, ker sem vedel, kaj hočem; a kaj boste rekli moji tisočeri dobri znanci in prijatelji izmed ljudstva, ki vas tako srčno rad imam, to sem se vpraševal.

Da vam torej ne bom dajal pohujšanja, da vas ne zbegam in ne zmotim, pa da vas pomirim in potolažim, se mi zdi najprej potrebno, da vam to pojasnim. Bodite prepričani, da sem jaz še ravno tisti, kakor sem bil! In naša katoliška vera, katero sem dolgo vrsto let branil z besedo in peresom, je še danes pri meni ravno tako edino prava, kakor je bila. Pa morebiti me je ravno ta naša vera nagnila in pripravila k temu koraku. Res sem imel za to še neki vnanji povod; a tisti povod sam bi ne bil zadosti, ko bi ne bil imel pri tem višjih namenov. Dokler sem imel bivšo samostojno kmetško stranko za cerkvi nevarno, sem bil njen nasprotnik. Nevem, če se kdo še spominja, da sem napisal proti nji celo drobno knjižico z naslovom »Velika nevarnost za vero«. Tam pravim: Kmet je glavni stebel vere in cerkve; če tega od cerkve odvrnejo, kaj bo?! — Preteklo poletje sem pa slišal iz ust takih, ki »kmeti pokrete«, kakor ga imenujejo, morajo dobro poznati, te-le besede: »Samostojna kmetška stranka je bila res ustanovljena iz protiklerikalnih namenov; kmeti pokret pa zdaj nima drugega namena kakor povzligo in podporo kmetškega stanu.« I, — sem odgovoril — za to sem pa jaz tudi! Kateri pameten človek pa ni za to, da bi se kmetu pomagalo! ... In poprašal sem: Kakšni pa so

ti ljudje, ki so zbrani okoli »Kmetškega lista«, pa sem dobil odgovor: Večinoma — so že tudi druge baže ljudje zraven — a velika večina so verni in hodijo v cerkev. No, sem rekel, če stojimo na stališču iste vere, morda bi se pa — če imajo res poštene namene — na stališču skupne vere in na stališču skupnega dela za kmeta vendar mogli sporazumeti. Poskusimo!

Kakor veste, je kraljeva vlada razpustila vse stranke in veseli smo, da so strankarski preziri precej utihnili. Toda bolj kot to je name vplivala želja sv. očeta, naj bi bil sad njegove zlate maše tudi ta: Da bi se strankarski razdori povsod ublažili! ...

Jaz sem bil vedno odločen strankar. Ravno tako sem pa vedno obžaloval, da je bil na Slovenskem tak strašen strankarski razdor kakor ne zlepa kje drugod. Ko sem bil dobrih pet let v Nemčiji, sem se tega še bolj zavedal. Tam je polno strank, več kakor pri nas; a kakega sovraštva med pristajši raznih strank, kakor je bilo na Slovenskem, ni opaziti nič.

Te misli sem napisal v posebno knjižico z naslovom Mir Vam — Slovenci!, ki je ravnokar izšla. Knjižica je namenjena predvsem študiranim ljudem, ki naj ljudstvu pot kažejo. Vendar pa knjižico, razen nekaterih tujih besedi, lahko razume vsak. Priporočam, da bi jo vsaj razumnejši med vami tudi prebrali. Posebno pa prosim: Skrbite, da pride v roke tudi onim, ki smo jih imeli do zdaj za svoje nasprotnike! Le potem more doseči svoj namen in roditi zaželeni sad. Knjižica se bo dobila po vseh večjih krajih in stane 20 Din.

Toliko za danes — kot uvod. O našem kmetu se bomo pa na tem mestu še kaj pogovorili.

Hranilnica na Jesenicah

v župnišču najvarnejše hrani

Vaš denar

Urađuje vsak delavnik od 8.—12. in 14.—17., v nedeljo od 15.—17. ure.

V VSAKO HISO »DOMOLJUBA«

Strpnost.

Dvojna je: strpnost do oseb, strpnost do resnice.

Prvo katoličan priznava in neguje, drugo obsoja.

Katoliška cerkev namreč uči, da je treba obsojati zmoto, ljubiti in spoštovati po tistega, ki se zmoti.

Temelj tega nareka je ljubezen do bližnjega, ki članu katoliške cerkve ne zapoveduje le strpljivosti, ampak celo ljubezen do drugorodcev. Tako strpljivost je oznanjal sveti Pavel, ko je priporočal vernikom, naj molijo tudi za drugorodce. — Ta strpljivost je tudi podlaga pravi domovinski ljubezni. V domovinski ljubezni ni sovraštva do tujcev. »Zakaj en Bog je, tudi en sodnik med Bogom in ljudmi, človek Kristus Jezus, ki je dal sebe v rešenje za vse« (1 Tim. 2, 56). Pravi patriotizem je krepost blagega ljubečega srca. Zato goji ljubezen do vseh ljudi; prvo ljubezen pa do matere in rojakov. Mržnja med narodi je že dokazala, da prave blaginje narodom ne more dati. Sovraštvo med rodovi je omiko zaviralo; tem niže so stala ljudstva, čim manjši je bil krog svojcev, izven katerih je njih ljubezen nehala. Ko je krščanstvo začelo oznanjati ljubezen do vseh, je odprlo vrata omike sedanjim rodovom. Večje in trajno zblížanje narodov je tudi kesneje pospeševalo napredek.

Drugače pa je z resnicami zlasti z verskimi. Noben računar ne bo priznal, da $2 \times 2 = 5$ in kdor je bil v svetovni vojni, ga nihče ne bo pripravil do tega, da bi iz ljubezni do miru trdil, da se je vse mirno izteklo in da ni bilo prelivanja krvi. Te vrste nestrpnosti ima tudi vsak posamezen človek. Naj ti je kdo še tako podoben, vendar on ni ti in ti ne on. Lepo bi se zahvalil, če bi ti kdo na podlagi te podobnosti podtikal tatvino, ki je nisi zagrešil. Podobnost še ne napravi enakosti. Če sta si dve verovizpovedi še tako slični, vendar zato nista enaki in eno in isto.

In tega edino pametnega načela se drži katoliška Cerkev. Ona je prepričana, da je edino ona prava od Kristusa ustanovljena cerkev in kot taka stebel in podlaga resnice (1 Tim. 3, 15). To svoje prepričanje ona črpa iz znakov, ki jih je Kristus dal svoji cerkvi. Kakor hitro pa ima to prepričanje, mora biti glede resnic nujno ne-

strpna. Kajti Jezus Kristus vendar ni ustanovil več cerkva, ampak le eno.

Prav odtod tudi pride, da Cerkev katoličanom prepoveduje — izvemši, da imajo zadosten vzrok, ki pa mora biti toliko večji, kolikor bolj služi sodelovanje katoličanov v dosegu namenov drugorvercev.

d Prvič sv. birma. Naznanjamo veselo vest, da bo letos in sicer v ponedeljek dne 16. junija v podružnični cerkvi Sv. Križ pri Moravčah (nad Jevnico) prvič kar pomni zgodovina, sv. birma.

Jugoslovansko in francosko zastavo so zažgali fašistični dijaki v italijanskem Bariju.

Neurje nad ljubljansko okolico in Dolenjsko.

Nevihita, ki je dne 4. junija divjala v ljubljanski okolici in nad delom Dolenjske je bila najstrašnejša v zadnjih tridesetih letih, zakaj napravila je mnogomilijonsko škodo.

Vse sodi, da je bilo zbirališče neurja v okolici Šmarne gore, odtod se je pa preteči oblak pomikal ob Savi, segel do Šiške, koder je tudi pustil sledove, mimo ljubljanske cerkve Srca Jezusovega, Tabor že oplazil s točo, proti Mostam in do Štepanje vasi. Na pokopališču Sv. Križa je na grobeh razbito vse cvetje, vrtovi v Mostah, Fužinah uničeni. Segala je še onstran polja pri Devici Mariji v Polju, popolnoma razbil žita v občinah Dobrunje, Bizovik. Smer neurja je bilo opaziti proti Sv. Lenartu v Sostrem, koder je tudi vse uničeno, odtod čez Pance, Javor, Zg. Besnico, Janč se je ognilo, dalje nad občino Polico v Staro vas, Lipoglav pri Šmarju in od tam čez Višnjo goro.

Škodo je zaenkrat nemogoče natančno preceniti. Žito je porabno le še za krmo, krompir se mogoče še s 50 odstotki opomore; slično, pa po zatrdilu starejših oseb ne tako strašno uničenje, pomni ljubljanska okolica izza leta 1899. Takrat je na binokostni ponedeljek toča tudi razbila ozimino tako občutno, da so jo morali pokositi. Plaz pa takrat ni bil tako širok.

Toča seveda tudi šipam ni prizanesla; samo v Višnji gori in okolici je pobila nad 6000 šip. Debeli toča je padala tudi na Kočevskem in v Suhi krajini.

Za vzgled težke nesreče naj podamo samo opis strašnega dne iz Sostrega. Poročilo se glasi:

Toča je padala debela kot oreh, klestila drevje, pobijala šipe. Vihar je metal opeko s streh, prevrnil v Zadvoru že itak siromašnemu posestniku Osredkarju kozolec, ob cesti telebnil ob tla drogove z električno napeljavo iz Fužin. Dva posestnika sta v največjem neurju peljala iz gozda stelo. Toča je nabijala konje, da niso poslušali gospodarja. Oba voza je vihar treščil pod cesto, le razsodnosti gospodarjev se je zahvaliti, da ni bilo nesreče. Občinska hiša v Dobrunjah nosi precej očitno znamenje neurja. Drog z električno napeljavo je padel na streho hiše, razbil opeko, šipe so zažvenketale in v sejno sobo je nakrat pričurijala skozi strop voda. Žalostno tavajo med razori gospodarji in gospodinj, zaplakajo, če jih vprašaj in ne vedo odgovor.

ra. Oblastni odbor jim je preskrbel semensko pšenico iz Belja, z največjimi upi so gledali v bujno rast, danes so pa njive strte, okleščene. Pod drevjem leži drobno mlado sadje, krompir je zakopalo skoro v prst. Nekateri sade zelje, da bi vsaj nekaj ustvarili za jesen. Cerkev so pred 14 dnevi ometali in zdelo se je, da je omet že suh. Danes se pa poznajo na ometu udrtine; zdi se, kot da bi cerkev obstreljevali. Strašno je bilo v Češnjah, kjer ni hiše, ki bi ne imela cele vrste češnjevca drevja. Letos so bile češnje kot že dolgo pe zdrave, polne in ogromno bi pomagale siromašnemu kmetu. Vpravi zorele so se, danes pa leže po tleh. Prosimo pristojne oblasti za hitro in izdatno pomoč!

Novice iz Belgrada.

Nj. Vel. kralj je podpisal

zakon o bivših oblastnih cestah.

Po tem zakonu se spremenijo bivše »oblastne« ceste, odgovarjajoče novemu upravnemu stanju, v banovinske. Načelnike in člane sreskih cestnih odborov postavlja in razrešuje ban na predlog sreskih načelnikov. Načelnik sreskega cestnega odbora je naprivaloma predsednik občine, kjer je sedež sreskega načelnika. Blagajnik te občine je blagajnik sreskega cestnega odbora. Za namestnika načelnika sreskega cestnega odbora je postavil v prvi vrsti osebo, ki se spozna v gradnji in vzdrževanju cest. Člani sreskih cestnih odborov opravljajo praviloma svoje delo brezplačno. Odbornikom, katerih stanovanja so oddaljena nad 4 km od sedeža cestnega odbora in ki prisostvujejo celodnevni seji tega odbora, se sme izplačati najnujnejša dnevница, katere višino določi ban. Ban takisto določa nagrado blagajniku cestnega odbora, njegova nagrada pa ne sme presežati 100 Din mesečno. Načelniki sreskih cestnih odborov prejemaajo za svoje delo nagrado v višini 15 do 30 Din, člani cestnih odborov pa nagrado 5 do 10 Din letno za vsak kilometer banovinske ceste, ki ga vzdržujejo. Višino te nagrade določi ban. Noben član sreskega cestnega odbora ne sme v svojem srezu prevzeti cestno-gradbenega dela ali dobav za cestne gradnje v srezu in to dotle, dokler traja njegovo službovanje. V nujnih slučajih sme ban odrediti drugače. Čim je izvršeno imenovanje novega cestnega odbora ali odrejena njegova razrešitev, mora odstopivši načelnik izročiti svojemu nasledniku vse spise itd. najdlje v roku 8 dni. Ti sreski cestni odbori morajo biti imenovani po tem zakonu najdalje do konca tega meseca.

Potrjen je tudi

muslimanski verski zakon,

ki urejuje način volitve poglavarja muslimanske veroizpovedi, določa prejemke uslužbenecv te vere itd.

Kamgarn za moške obleke

se dobro kupi pri

R. Miklauc »Pri škofu«, Ljubljana

Gorenjci na Sv. Joštu.

Na klic svojih duhovnih pastirjev so se na binokostni ponedeljek zbrali pri Sv. Joštu nad Kranjem fantje in moške iz vse kranjske dekanije k versko-prosvetnemu zborovanju.

Mnogo je bilo fantov, mnogo je prišlo mož, tudi žene in dekleta so bile seveda vmes. Prišel je tudi g. škof dr. Rožman iz Ljubljane in bral množici slovesno sv. mašo. Potem pa se je pred cerkvijo na trati začelo zborovanje.

Govorili so dr. Miha Krek, predsednik urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, g. Avsenek iz Predoselj ter g. župnik dr. Arnejc iz Trstenika.

Vsi govori so se sukali v glavnem okrog katoliške akcije. Katoličanom je namreč treba prazni vse sile k delu, k boju, k odporu. Svetu vlada zdaj duh boğapozabljenja, ki dosledno zanika vse dobrine katoliške vere, ki hoče uničiti tudi svetost in nedotakljivost krščanske družine. Ta duh hoče staršem celo vzeti otroka, ki je njihova edina last in božja. Zato pripada njim tudi pravica nad otrokom, nihče te pravice staršem in Cerkvi vzeti ne more.

Moramo pa seveda katoličani čvrsto strniti svoje vrste in sile, zakaj ves tok časa je tak, da vedno in vedno plavamo proti vodi. Zato je vzgoja otrok vsak dan težja, pa zato tembolj potrebna. Je prav za prav umetnost, v današnjih časih prav vzgojiti svoje otroke. Vzgoja je bila sicer vedno umetnost, toda zdaj je to še hujše. Otrok je podvržen vse hujšim vplivom ceste, ulice, kina, škodljivega branja.

Katoliška akcija pa je tudi drugače potrebna. Vseposvot moramo biti katoličani strnjeni, moramo držati skupaj. Vse nič ne pomaga, druge pomoči ni; če si svojih pravic ne bomo branili sami, nihče drugi nam jih ne bo!

Pa ponos naših katoliških mož in fantov, — ali je ta ponos res kaj vreden? Ali so naši fantje in moške res vredni, da jim rečemo — mož!? So in niso. Casih seveda kdo okleva, toda tisti že ni več mož. Mož gre vedno svojo določno pot, ne vidi desne, ne vidi leve, se tudi nikogar ne straši. Pa zine, kadar je treba, ne tišči ust, ko je treba govoriti.

Tak mož je v resnici mož in takih nam je treba. Prvi naš mož je naš škof Jeglič — skozi in skozi je bil Gorenec, skozi in skozi je bil mož. Pa še vi, fantje in moške, ki ste Gorenjci, pojdite domov, vriskajte s krivci za klobuki, ampak bodite možje!

Ves čas zborovanja so zbrani govornikom vneto pritrjevali in zlasti navdušeno klicali škofu Jegliču.

Zborovanje je na Sv. Joštu res prav lepo uspelo. Fantje in moške iz vse kranjske dekanije so se imenitno postavili, duhovniki so svoj namen dosegli. Takih zborovanj nam je še mnogo treba, vseposvot po naši zemlji bo ljudstvo hvaležno zanje.

Narod je vreden toliko, kolikor čuva zakonsko zvestobo.

ZVEČER za namakanje

ZJUTRAJ za izkuhavanje

pa je pranje gotovo!

PO SVETU

Romunija.

Romunija je bila pretekli teden pozorišče izrednih dogodkov: princ Karel, bivši kralj, ki se je moral pred par leti odpovedati prestolu na korist svojemu sinu Mihaelu, je prispel nenadoma s francoskim aeroplanom v Romunijo, kjer je bil navdušeno sprejet od ljudstva in vojske.

Prihod gotovo ni bil nepripravljen, saj je bil princ tako od regentskega sveta, kakor tudi od vlade, ki ji načeluje voditelj kmetske stranke Maniu, lepo in navdušeno sprejet.

Kraljica mati Marija se je odpeljala v inozemstvo, vlada Maniu je odstopila in je novo vlado sestavil zun. minister Mironescu. Ta je sklical na binkošno nedeljo veliko narodno skupščino, ki je proglasila bivšega kralja, princa Karla zopet za kralja velike Romunije, njegovega nedoletnega sina Mihaela, doslej kralja Romunije, pa za prestolonaslednika.

Ves narod je s tem, kar se je zgodilo, zadovoljen. Le liberalna stranka, ki je bila Karel vedno nasprotna, je ostala taka tudi danes. Vendar se bo morala vdati v uso, zakaj naroda nima za seboj.

Mir in red je po vsej Romuniji. Vrše se posvetovanja za sestavo nove vlade in je skoraj gotovo, da ji bodo na čelu zopet moške iz kmetske stranke.

Kralj Karel je izjavil: »Prišel sem, da pomirim duhove. V meni ni sovraštva, niti maščevalnih naklepov. Prišel sem, da pride do sloge v državi.«

Kraljica-vdova Marija, ki je v Oberammergau pri pasijonskih igrh, je poslala svojemu sinu kralju Brzovjavko, v kateri mu častita k proglasitvi za kralja in izjavlja, da ga bo z vsemi močmi podpirala pri obrambi domovine. Kralj se je svojji materi Brzovjavno zahvalil za naklonenost in obenem izdal navodila, naj se sprejme kraljica Marija, ko se bo vrnila, z izrednimi svečanostmi.

Poraavnajte naročnino!

Italija.

s »Braniti svoj jezik je pravica in dolžnost omikanega naroda.« Na angleškem otoku Malti je nekaj prebivalcev, ki govorijo italijanščini podoben jezik. Italijani so proglasili te ljudi za svoje rojake. Uživajo sicer pod Angleži svobodo, tako da bi se primorski Slovenci fašizmu do tal klanjali, ako bi jim v narodnem, gospodarskem in kulturnem oziru dovolil kaj podobnega. Pa Italijani še niso zadovoljeni. Istočasno ko proglašajo vsemu svetu, da se tuje države ne smejo brigati za nemško in slovansko narodno manjšino v Italiji, se sami vtikajo v notranjo zadevo angleške države. Za nas in naše trpeče rojake je zanimivo, kako zagovarjajo svoje postopanje. »Corriere della Sera« piše med drugim: »Italija ne misli zavzeti (!) Malte, ampak se peča samo z vprašanjem italijanskega jezika in italijanske kulture na Malti. Za to se zanima, ker mora braniti italijanski jezik proti vsem, ki ga na Malti zatirajo in ovirajo, začeniši s prvim ministrom. Braniti svoj jezik, to je pravica in dolžnost omikanega naroda.« Tako italijanski časopis. Pristavljamo: načelo je in ostane načelo in kar velja za Italijane na angleški Malti, ali ne velja brezpogojno tudi za vse narodne manjšine v Italiji? Zato ponovno in z zadovoljstvom vzklikamo s »Corriere della Sera«: Braniti svoj jezik, to je pravica in dolžnost omikanega naroda. Tudi slovenskega!

s Razno. V Idriji so preminuli 44 letni rud. pisar Franc Lapajne, 84 letna Barbara Maserjena in 50 letna Frančiška Arkova, nečakinja in kuharica tamošnjega gospoda dekana. — Na Vojskem je umrla blaga žena Ivana Podobnikova. — Iz Vrsnika so prinesli k večnemu počitku na Ledine 61 letno posetnico Marijo Brenetovo. — V Šembijah pri Knežaku zidajo novo pokopališče. — V Postojni so pokopali gospo Pepco Winklerjevo, rojeno Počkaj. — Koncem maja je obhajal župnik v Repentaboru gosp. Emil Wester svoj god. Ko je slavljeneec ravno povzdigoval med sveto mašo, je priletela na lipo pred cerkev kukavica in prav razločno štirikrat zakukala. Pač redek voščilec! — Coljevega gospodarja s

Korpa pri Rihemberku je zadel solnčni pik, ko je cepil trte. Se je zgrudil mrtev na tla. — Preminul je bivši rihemberški župan Henrik Mrevle. — V Vrtojbi so pokopali 85 letnega Fr. Mermolja, ki je pred dvema letoma obhajal zlato poroko. — V Barkovljah je umrla Ivana Vodopivčeva. — V Čepovenu je odšel na drugi svet ugleden mizar Jožef Renko. — Pri Sv. Luciji je umrla 76 letna Jermolova mati.

Francelja.

s Francelja ne pusti s seboj pometati. Italijani imajo navado, da proglašajo za svoje vse, kar so nekaj posedovali Rimljani, pa če živi v dotični pokrajini prebivalec italijanskega rodu ali ne. Tako hrepene tudi po Nizzi in okolici, ki se nahaja ob francosko-italijanski meji in spada pod francosko državo. Na poročne slavnosti italijanskega prestolonaslednika je poslal generalni tajnik italijanske fašistične skupine v Nizzi, Stefan de Notaria skupino mladih Italijank iz Nizze, katere so v sprevedu italijanskih pokrajin predstavljale »neodrešeno Nizzo«. (Podobne komedije počenjajo Italijani pri raznih svojih slovesnostih tudi z jugoslovansko Dalmacijo.) To je bilo francoski vladi preveč in notranji minister Tardieu je izdal povelje, da neodrešeni de Notario takoj izgine v odrešeno Italijo.

Ruslja.

s Kako strašna slepota je človeka. V mesecu juliju se bo vršil v Moskvi mednarodni sestanek otrok. Na to zborovanje bodo poslali svoje zastopnike tudi boljše-viki iz raznih evropskih držav in Amerike. Nemških komunističnih otrok je priglasi-nih že 800. Sestanek se vrši pod geslom: Boj družini in veri.

Drobne novice.

Benčin bodo pričeli izdelovati iz avstralskega premoga.

Zlato valuto je vpeljala Perzija; manjši novci imajo označbo — dinar.

67 ur 15 minut sta ostala v zraku, ni da bi pristala, italijanska letalca Maddalena in Cecconi.

K A J J E N O V E G A

J V ječi v Rimu je umrl bančni uradnik Miloš, ki so ga zaprli Italijani zaradi napada na list »Popolo di Trieste« v Trstu. Tako je umrl že drugi od aretirancev. 75.200 brezposelnih je sedaj na Dunaju.

73. rojstni dan je obhajal zadnjega maja sv. oče Pij XI.

18 tisoč dinarjev letno stane najemina za posobno stanovanje v Trstu.

Izdati za vojaštvo in topove naj se močno znižajo, je predlagal norveški vojni minister.

48.493 porok je bilo leta 1928. v Avstriji; skoraj 2 tisoč več kot prejšnje leto.

Uvoz verskih knjig v Rusijo je prepovedala sovjetska vlada.

Za novega notranjega ministra na Poljskem je imenovan general Sklakowski.

Nad 70.000 ljudi je bilo navzočih pri pogrebnih svečanostih za umrlim francoskim kardinalom Lucom.

Popolnoma so bile premagane po komunistih čete kitajske narodne vlade v okraju Unan.

Srebrno poroko sta obhajala 6. junija bivši nemški prestolonaslednik in njegova žena Cecilija.

Izseljeniški dom se je zrušil v italijanski Genovi. Mnogo mrtvih in ranjenih.

Italijanska letala bombardirajo ustaše v afriški koloniji Cirenajki.

Komunistična vstaja je izbruhnila v severni Koreji pri mandžurski meji.

Popolno samoupravo dobi ameriško otočje Filipini.

Neki nenaški brezposelni mornar je ustrelil nemškega poslanika v portugalski Lisboni Baliganda.

Vrednost španske pezete (denarja) je zopet nekoliko padla.

Italijanski zunanji minister Grandi je odpotoval v poljsko Varšavo.

Odpravljeni so vizumi med Avstrijo in Italijo.

Kjerkoli na svetu ima Anglija težkoče, je vedno Rusija vmes, so rekli te dni v angleškem parlamentu.

Slavna dunajska gledališka igralka Liana Fluder se je umaknila v samostan in postane redovnica.

Okrog 10.000 v Marseillu živčih italijanskih beguncev je vložilo prošnjo za francosko državljanstvo.

652.000 mrtvih in nad 80 milijard škoda je imela Italija v svetovni vojni.

Odstopiti hoče načelnik japonskega admiralnega štaba, ker je brodovje po londonskem dogovoru močno oškodovano.

Z orožjem vzdržuje red policija v francoski Indokini. Mnogo mrtvih in ranjenih.

800 kg tehta najtežji prašič na razstavi v Berlinu.

**Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela »Union«.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti
poroštvu L. t. d.**

d Nadškof iz Indije v Ljubljani. V slovenski prestolici se je mudil te dni katoliški nadškof iz indijske Kalkute msgr. Perrier. Gospod nadškof je belgijski jezuit, ki se je rodil leta 1875. Misijonari že več desetletij v Indiji. Prišel je v Evropo, da obišče prijatelje in podpornike misijonstva, še prav posebej si je pa hotel ogledati našo domovino, iz katere je prišlo v njegovo nadškofijo, ki šteje nad 300.000 katoličanov, že sedem misijonarjev. Naši misijonarji so po nadškofovem nalogu ustanovili ob izlizu reke Ganges samostojni misijon Bošont. — Dne 4. junija zvečer ob 7 je indijski nadškof nagovoril v ljubljanski stolnici zbrane vernike. Cerkevna slovesnost je končala s litanijami Sreca Jezusovega. Ob 8 je gosp. nadškof došel v Akademski dom, kjer so ga pričakovali številni slovenski prijatelji misijonstva. Indijski nadškof je imel kratko predavanje, pred vsem o Indiji, nakar se je odpeljal z vlakom proti svojemu domu v Belgijo. V Indijo se vrne dne 1. septembra. Gospoda nadškofa spremlja božja pomoč na vseh daljnih poteh!

d Proslavo 1500-letnice smrti sv. Avguština, enega največjih umov krščanstva, je priredila dne 7. junija jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu. Na slavnostnem zborovanju je predaval dr. Stjepan Cimerman o filozofiji (modroslovju) v krščanstvu.

d Gospodu duhovnemu svetniku Antonu Čadežu, vzor-duhovniku, ob šestdesetletnici rojstva naše najiskrenejše častitke!

d Na župnijo Oslinca je bil umeščen dne 3. junija tamošnji župni upravitelj gospod Janez Pirkovič.

d Pouk je končal na vseh srednjih šolah v soboto, dne 7. junija.

d 120 otrok bo poslala mestna občina ljubljanska na svoje stroške na počitnice.

d Potovanje ministra dr. Korošca. V spremstvu glavnega ravnatelja rudarskega ministrstva g. Gostiše je došel te dni nepričakovano v Negotin minister dr. Korošec. Takoj po prihodu je obiskal tam bivajočo mater ministrskega predsednika generala Živkoviča, gospo Savo Živkovič. Nato je g. minister nadzoroval rudnik Bor, nakar se je vrnil v Zaječar, kjer je v nedeljo daroval sv. mašo in naklonil cerkvi tisoč dinarjev. — V soboto, 7. junija je obiskal dr. Korošec ljubljanski velesejem.

d Spomenik pisatelju Ivanu Cankarju bodo odkrili na Vrhniki dne 27. junija.

d Iz Maribora v Belgrad po vodi. Inž. gosp. Keržič v Mariboru se bavi z mislijo za nabavo večjega motornega čolna za 80 do 100 oseb ter uvedbo prometa na rečni progi Maribor—Varaždin, Osjek, Novi Sad—Zemun—Belgrad.

d Okrog 100.000 knjig so prečitali v Mariboru leta 1929.

d Zanimivost. Ljubljansko časopisje prihaja preko Zagreba v Belo krajino dve ure prej, kakor preko Novega mesta. Zdaj pa pogled na zemljevid, kje je Ljubljana in kje Zagreb in Novo mesto.

d Glej jih, no! Iz Orehovške občine na Dolenjskem je bilo te dni pred naborno komisijo v Novem mestu od došlih 39, potlenih 33 fantov. Lepo število!

d Za načrt novega obrtnega zakona so se izjavili industriji na svojem zborovanju dne 4. junija v Ljubljani. Delavstvo zakon v predloženi obliki odklanja.

d Nemci po naših banovinah. Po ljudskem štetju iz leta 1921. je v dunavski banovini 16.33, v Velikem Belgradu 11.82, v dravski banovini 3.94, v savski 2.57, v drinski 2.33, v vrbaški 1.01, v primorski 0.16, v moravski in zetski 0.06 in v vardarski 0.02 odstotkov Nemcev.

d Trikrat je že povila dvojčke Lenka Mojsorić v Kavadaru v Macedoniji. Prvič sta prišla na svet dva dečka, drugi deček in deklica in zadnjič dve deklici, ki jima je botroval vardarski ban Žika Lazić in sta bili krščeni na ime Zorka in — Zagorka.

d Gospa, Vi iščete zanesljivega pomočnika, osobito kadar imate pranje? Prav težko boste našli takega, ki bo odgovarjal vsem Vašim zahtevam. Ako pa stopite k bližnjemu trgovcu in enostavno zahtevate pravo terpentinovno milo GAZELA, boste s tem rešeni vseh skrbi.

d Poroka. Poročil se je dne 9. junija gosp. Josip Jereb z gđe. Angelico Kepić. Oba iz Praprotnje Police. Mlademu paru želimo mnogo sreče.

d Romanje na Trsat se je preložilo na dan 20. julija, o čemer so bili obveščeni vsi župni uradi. Ker bo takrat veliko prostora za Slovence na Trsatu na razpolago, sprejmemo še 20 oseb, ki se pa morajo prijaviti najkasneje do 1. julija. Letos bomo imeli seboj tudi lastno godbo, ki bo igrala na vlaku, na Trsatu, dalje na ladji, ko se bomo peljali na otok Krk itd. Tudi malinovce se bo dobil na vlaku in na Trsatu, da ne bo treba nikomur trpeti žeje. — Sveta vojska, Ljubljana, Komenskega ulica 17.

d V Ljubljani je umrl znani gostilničar na Dolenjski cesti g. Herman Češnovar.

d V Sveticah pri Karlovcu je preminul pri svojem nečaku zlatomašnik gosp. Jakob Bajec. Naj počiva v miru!

d V ljubljanski bolnišnici je umrla gospa Uršula Gerbic, mati člana »Slovenčevega uredništva g. Stanka Gerbica. Blag ji spomin!

d V ljubljanski splošni bolnišnici je preminul gosp. Janez Krmec, dolgoletni in marljiv uslužbenec Jugoslovanske tiskarne. Bog mu daj večni mir!

d Truplo 50-letnega črevljarskega mojstra Stefana Vojvode so našli v Dravi pri Ptuj.

d Nagloma je umrl v Zalogu pri Ljubljani železniški upokojenec g. Jos. Schlag. Prejšnji dan je bil še pri spovedi in sv. obhajilu. Naj v miru počiva!

d V Šiški pri Ljubljani je umrla najstarejša Šiškarica Jožefa Cimerman roj. Novak, rojena v Beli Krajini.

d V Gospodu je zaspala gospa Binč Schmidt roj. Indol, soproga g. Rudolfa Schmidta, tajnika pri uredništvu »Sloven-

ca v Ljubljani. Svetila ji večna luč, preostalih naše iskreno sožalje!

d Strela je ubila ženo posestnika Grubarja iz Velikega Bana pri St. Jerneju, ko je na polju plela.

d Smrti zvestega posla. V Ljubljani pri rodbini Schiffer je preminula 88 let stara kuharica Ana Krulc, ki je 43 let zvesto služila pri isti hiši. Bog ji daj večno plačilo!

d V Dravi pri Osjeku sta utonila 14-letni brivski učenec Franc Lechner in brivski pomočnik Vlatko Lepuš. Trupel še niso našli.

d Pljan je je umoril z nožem. V Redtali pri Osjeku je neki F. H. pil v raznih dostilnah, nato pa prišel domov in začel pretepati svojo ženo. Ko mu je hotela uiti, je prišel za njo na dvorišče in jo z nožem umoril. Nato jo je zvlekel v sobo, zmil kri, jo položil na posteljo, v rano pa potisnil nož. Nato ji je roke sklenil na prsih, v roke pa ji je dal rožni venec in molitvenik. Nato je odšel ven in pil naprej. Ko je prišel brat umorjenke domov, je odkril grozen prizor. Takoj je obvestil občino in policijo, ki je prišla moza in ga odvedla v zapor. Aretiranec taji in ničesar ne prizna, dasi so na njem različno vidni krvavi sledovi.

d Ko je hotel izstopiti iz vlaka na postaji Orehova vas-Slivenica, je 84 letni Ivan Žižek iz Čreta tako nesrečno padel na tla, da se je do smrti pobil.

d Z veliko težavo so ga izvlekli iz jame. V Gračanih pri Zagrebu na dvorišču kmeta Mate Hramije so te dni kopali vodnjak. Ko so došli do globine 22 metrov, se je delavec Stjepan Kobelščak radi plinov zadušil in so ga z veliko težavo mrtvega izvlekli iz jame. Ugotovilo se je, da so v vodnjaku plini (metan), ki bi se lahko razleteli. Da ne bi prišlo do nove nesreče, je orožništvo odredilo, da se vodnjak zasuje.

d Čudno, da se ni ubil. V ljubljansko bolnišnico so pripeljali te dni 36 letnega zidarskega pomočnika Ivana Bizjaka iz vasi Torovo pri Medvodah. V Sori belijo zidarji cerkev. Okoli cerkvenega stolpa je postavljen zidarski oder, na katerem je bil Bizjak, privezan z vrvjo. Vrv se je nenadoma utrgala in Bizjak je padel 18 m v globino. Ima hude notranje poškodbe in ranjen hrbet in je čudno, da se pri padcu ni ubil niti polomil udov.

d Na begu pred policisti je bil obstreljen v Belgradu znani komunist Milan Delić, ki ga je policija že dalje časa iskala. Ko je Delić videl, da ne bo mogel ubežati, si je pognal kroglo v glavo ter obležal mrtve. Pri njem so našli — dva samokresa.

d Ko je napajal konje je padel v Opočnem v Banatu v reko Temeš neki 20 letni mizarški pomočnik in izginil v valovih.

d Če krava zdijva. Posestnik Peter Hrustelj iz Kozjaka pri Mislincu je gnal oni dan po banovinski cesti Vitanje—Zgornji Dolci proti svojemu domu kravo, katero je kupil v Vitanju. V Spodnjem Dolcu je krava zdijvala in se s Hrustelom pognala v divji tek. Hrustelj si je verigo, na kateri je kravo gonil, med potjo omotal okrog desne roke, kar je bil vzrok, da se iz tega položaja ni mogel več rešiti, ter dirjal s kravo po cesti proti Sv. Florijanu v Dolcu. Nezačesnega Hrustlja je krava privlekla do Na-

vinškove hiše, kjer so ponesrečenca rešili iz težkega položaja. Hrustelj je na zadobljenih težkih ranah kmalu nato preminul.

d Načrt zakona za varstvo živali so izdelali v Belgradu.

d Pokrovitelj kočevskih slavnosti, ki se bodo vršile od 1. do 4. avgusta ob 600 letnici, odkar so se naselili Kočevci na slovenskih tleh, je vsled dovoljenja Nj. Vel. kralja postal kraljevič Andrej.

d Nova ljudska posojilnica je začela poslovati dne 2. junija v Kočevju.

d Ta nam pa ne dela časti. Na podlagi več ovadbe je orožništvo v Apatinu zgrabilo 30-letno E. P. nekje iz Slovenije. Je prodajala po raznih vojvodinskih krajih prašek proti božjemu blagoslovu. P-va bo imela opravka s sodiščem.

d Umor v blaznosti. Zakonca Logar iz Matinjaka št. 8 pri Cerknici sta brez otrok. Vzela sta k sebi Franceta Kontel od Sv. Ane pod Križno goro pri Ložu, ki je svojčas že kazal znake umobolnosti. Na opazovalnem oddelku v Ljubljani so ga poslali kot zdravega domov. V nedeljo dne 8. junija zjutraj pa je 36 letni Franc z nožem napadel gospodinjo Marjeto Logar in ji prerezal v vratu žilo odvodnico. Reva je bežala v sobo, da bi ušla norcu skozi okno, pa je hitro omagala in izknavela. — Po dejanju je fant pokleknil pred umrlo in jokaje prosil doše sosedo, naj ga uklenejo in zapro. Odpeljali so ga v norišnico v Ljubljano, pokojno pa v mrtvašnico v Cerknico.

d V vodo je hotel streljati, pa je zadel neki I. B. iz Toplice svojega tovariša v prsi, tako, da so morali reveža prepeljati v bolnišnico.

d Požar v kranjski okolici. Na binokotno nedeljo so zgoreli v vasi Bregu ob savski soteski »Zarica« nižje Kranja hiša, hlev in gospodarsko poslopje posestnika Kalanu, nekemu kajžarju pa kajža. Skupne škode je nad 100.000 Din. Požar so omejili gasilci iz Kranja, Mavčič in Trboj.

d Ogenj je v Kresnicah upepelil hlev čuvaja Ivana Kinka.

d Hišo in vsa gospodarska poslopja je vpepelil požar posestniku Jožefu Kastelcu v Tisovcu pri Strugah na Dolenjskem.

d Do tal je pogorela hiša posestnika Franca Špegu v Škalah pri Slovenjgradu.

d Strela je zažgala hišo Alojzija Medvedca, krojača pod Studeniškim klancem pri Stični. V par minutah je zgorelo vse, kar je bilo zgorljivega.

d »Uspehi« današnje »moderne« vzgoje. Dijak Jovanović iz Kruševca je v razredu streljal na profesorja Perovića, in ga ranil v roko, ker je dal fantu slab red iz francoščine.

d Na smrt je bil obsojen dne 4. junija v Osjeku gozdni delavec Dragar Tradina, ki je februarja v gozdu napadel in ubil starega oglarja Plušića in njegovo ženo, eno hčerko ranil, druga pa mu je ušla. Napadalec je tekkel za njo, ona pa se je spretno skrivala po gozdu, da jo je zgrešil. Napadalec je nato šel v koč, da jo izropa, vendar ni našel nič primernega in tudi denarja ne. Hči je medtem doklicala orožnike, ki se jim je obupani zločinec sam izročil.

d Na 2 leti in 6 mesecev je bil obsojen pred sodiščem v Zagrebu Josip Pre-

davec radi prestopka prevare v zadevi poloma Hrvatske seljačke banke.

d Vsem čebelarjem sporočamo, da se je blagovni oddelek Čebelarkega društva otvoril v novem lokalu v Vošnjakovu ul. št. 4 v Ljubljani, to je ulica, ki vodi od gostilne pri Novem svetu proti kolodvoru v Šiški. Blagovni oddelek je odprt za stranke vsak dan dopoldne in popoldne. V zalogi ima vse čebelarske potrebščine, umetno satje in razne vrste medu ter kupuje vosek razne količine. Priporočamo sa za obilna naročila.

Za binokotne praznike so se nas spomnili slovenski fantje, ki služijo kot vojaki v Bosni. Pozdravljajo vse slovenske fante in dekleta. (Josip Stare, Janez Kocjan.)

Italija.

dHrvatski časopis »Dom«, ki ga je izdajal dr. Maček, je v smislu zakona prenehal izhajati, ker je bil trikrat zaplenjen.

d Našo lesno industrijo ovirajo v veliki meri razni strogi železniški prometni predpisi. Z ozirom na to je bil na občnem zboru trgovskih društev v Kočevju sprejet predlog, naj železnica lesnim trgovcem dovoli dovažanje lesa ležarine prosto, čim so vagoni naročeni.

d Tovarno vžigalic bodo preložili iz Novega Vrbsa v Osijek. Z demontažo so že pričeli.

d V Vrhovni zakonodajni svet je imenovanih novih osem članov, med njimi bivši minister dr. Albert Kramer iz Ljubljane.

d Državna Hipotekarna banka je dovolila za zgradbo carinskih poslopij dolgoročno posojilo tudi naslednjim slovenskim občinam: Jesenicam 4 milijone, Rakeku 1 milijon 800 tisoč in Bohinjski Bistrici 300.000 Din.

d Novo bolnišnico bodo zgradili v Splitu. V njej bo prostora za 500 bolnikov. Dela bodo trajala tri leta. Gradbeni stroški so proračunani na 50 milijonov dinarjev.

d 90 rojstni dan je obhajal pretekli teden sodni uradnik v pokoj, gosp. Alojzij Lindtner v Ljubljani. Velikemu zaščitniku revežev in vnetemu delavcu na dobrodelnem polju daj Bog še mnogo let!

d Če bi bili vsi bogataši podobnega srea. V Mislincu pri Slovenjgradu je delavstvo zaposleno v lesni industriji gosp. Pergerja, doživelo vesel dan. Te dni so njegovi delavci dobili iz zapuščine blagopokojnega, letos umrlega lastnika po tri tisoč dinarjev. Vsak je prejel hranilno knjižico, glasečo se na povedani znesek. Kako veselili so se revni delavci vračali na svoje domove!

d Jugoslovanske državne železnice potrebujejo mesečno okrog 180.000 ton premoga, ki so razdeljene takole: 50.000 ton dobavlja Trboveljska premogokopna družba, 57 tisoč ton državni rudniki, približno 50.000 ton mali rudniki iz hrvatskega Zagorja in predvsem iz Srbije. Trboveljska bo torej po zadnjem dogovoru nabavljala na leto 600.000 ton premoga državnim železnicam.

d Izjava novega nemškega poslanika v Belgradu von Hasela, ki je te dni nastopil svoje mesto, se glasi med drugim takole: »Jugoslovanski narod se visoko ceni v Nemčiji. Srbi uživajo velike simpatije radi uspehov v vojni. Dobra odnošaja med Ju-

PO DOMOVINI

goslavijo in Nemčijo so važen činitelj v razvoju Evrope in srednje Evrope in mnogo pomenjajo. Novo mesto sem sprejel z radostjo, prepričan o njegovi važnosti.

d Načrt novega zakona o zavarovanju delavcev in zasebnih nameštencev izdelujejo v ministru za socialno politiko v Belgradu. Kakor zatrjujejo, se bodo zahteve delavcev in zasebnih nameštencev v polni meri upoštevale. Namen novega zakona je, da se delavstvu in nameštencem povsod zagotovi obstoj za slučaj bolezni, starosti in onemoglosti.

d Vojaško bolnišnico bodo začeli graditi v kraitem v Subotici. Bo največja v naši državi.

d Ljubljana napreduje! Med letošnja gradbena dela se je vrnil tudi vrt »Pri Sestici«, kjer se je lesena lopa spremenila v lepe in prijazne lože in velik vrtni salon, tako da napravi vsa moderna preureditev naravnost velikomesten utis. Prijatelj modernega senčnega vrta in druge posetnike Ljubljane vabimo na poset! Čemu hoditi na draga letovišča, ko pa vse to dobite v Ljubljani, na vrtu »Pri Sestici«. Oglejte si ga vsi!

d Nedeljski počitek v trgovinah z vinom na deželi. Ker je stopila naredba o odpiranju in zapiranju trgovin v veljavo, se vsi zainteresirani vina opozarjajo, da smejo imeti veletrgovci z vinom na deželi svoje obratovalnice odprte od nedeljah in praznikov le v času od 8 do 10 dopoldne. Vsi zainteresirani se naprošajo, da se preskrbijo z nakupom vina od nedeljah in praznikov le v navedenem času oziroma ob navadnih dneh. — Sekcija trgovcev z vinom na debelo.

d Kder zeli letos napraviti brezalkoholno pijačo iz grozdja ali sadja, naj javi svoj naslov Brezalkoholnih produkcij, Ljubljana, Komenskega ulica št. 17. Pojasnila dobi brezplačno, za poštnino naj pošlje v pismo 2 Din v znak.

★ Pri težkočah v želodcu, gorečici, zmanjšani slasti do jedi, zaprtju črevesa, pritisku na jetra, tesnolnih pojavih, tresenju udov, zapanosti, povzroči čaša naravne »Franz-Josef-grenčice« točno poživljenje v zaostali prebavi. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel hvaležjo »Franz-Josef-vodo« kot važno pomožno sredstvo proti griži in obolenju želodca, ki nastopata v družbi mrzlice. Franz-Josef-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Radio.

Radio-program od 12.—19. junija.

Cetrtek, 12. junija in petek, 13. junija: Postaja se oddaja radi čiščenja strojev.

Vsak delavnik: 12.30 Reproduc. glasba — 13.00 Casovna napoved, borza, reproduc. glasba — 13.30 Iz današnjih dnevnikov — 18.00 Popoldanski koncert — 22.00 Poročila.

Sobota, 14. jun.: 19.00 Nemščina — 19.30 O novem kazenskem zakonu — 20.00 Prenos iz Eograda. — Nedelja, 15. jun.: 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.00 Versko predavanje — 10.20 Kmetijsko predavanje — 11.00 Popoldanski koncert — 12.15 Tedenki pregled — 15.00 Reproduc. glasba — 15.30 Prenos iz Beograda: Sokolski zlet — javna telovadba — 20.30 Prenos vojnih godb iz Beograda. — Ponedeljek, 16. jun.: 19.00 Avgustinov filozofija — 19.30 Angleščina — 20.00 Koncert Radiol-orkestra. — Torek, 17. jun.: 18.30 Reproduc. glasba — 19.00 Nekaj poglavij iz hijigijene mladega človeka »Sokola« — 19.30 Ruščina — 20.00 Prenos iz Zagreba. — Sreda, 18. jun.: 19.00 Lev Nikolajevič Tolstoj predavanje — 19.30 Srbohrvaščina — 20.00 Solospevi s klavirjem poje gđ. Antič — 21.00 Koncert Radiol-orkestra.

Pismo iz Argentine.

V Argentini je sedaj doba velikega deževja. 11. maja smo prišli v mesto Buenos Aires, v zbirališče vseh siromakov. O, da bi naša slovenska mati vedela, kakšni reveži smo; še bolj bi bila žalostna, kot smo mi. Doslej je mogel ubogi slovenski fant spati vsaj v ceatnem jarku, sedaj, ko nastopa zima in ponehuje vsako delo, bo še ena skrb več. Doslej smo bili uslužbeni pri nekem Španjolu. Ko je prišla zima, kalera je pri nas takrat, ko je pri vas poletje, nas je odpustil iz službe in odpeljal do postaje, da se nas je tako iznebil. Kaj naj začnemo? Tisoče in tisoče jih je, ki ravno tako iščejo dela, kot mi, a ga ne dobe. Dragi rojaki, veseli bodite, da ste domal Tujina je mlačna. Boljša je revna mati, ki ljubi, kot bogata mlačna, ki samo izžema. Pozdravljajo vas vaši rojaki: A. Saje, F. Zaidaršič, J. Zupančič, A. Glavan.

Pismo iz Francije.

(Merlebach, Francija.)

V petek, 30. maja, smo spremili k večjemu počitku na pokopališče v Hochwaldu ženo tukajšnjega rudarja Viktora Blatnik iz hinjske fare na Dolenskem. Zapustila je pet nepreskrbljenih otrok, najmanjšega v starosti dveh mesecev. Pač težka preizkušnja za delavca-očeta, posebno ker je tu težko dobiti gospodinjino, bodisi kot služkinjo, bodisi kot ženo. Naj počiva rajnika v miru!

Včeraj 1. junija smo pa zagrebli izstoma Fr. Zlot. fant iz župnije Zusem na Štajerskem. Njegova smrt je bila posebno tragična. Pred pičlimi 10 meseci se je ravno poslavljalo od tukajšnjih svojih tovarišev, brata in znancev, da se odpelje domov k starišem, da tam prevzame stasoma posvetstvo. Pri vožnji na kolesu ga je presenetil avto, zavozil nanj, mu zlomil križ in ga tudi sicer poškodoval, da so ga prepeljali pol mrtvega v bolnišnico, kjer ga je šele po tako dolgotrajnih mukah rešila smrt. Človek obrača, Bog obrne.

V mislih smo že vsi doma, dasi bomo nastopili vožnjo na 13dnevni obisk domovine šele dne 25. avgusta. Da bi se kmalu pretekli ti meseci, ki nas še ločijo. Vse se veseli že vnaprej. Od tu nas bo okoli 200. Nekateri so se tudi priglasili, pa jim bo zmanjkalo »spajge«, kakor se je pokazalo. Ko bi tistih večje ne bilo nad nekaterimi hišami! Prilike za pitje je tu preveč. Samo slovenskih gostilen je pet in prav toliko posebnih zalag piva, ki so v slovenskih, oziroma hrvaških rokah.

Strašna nevihta.

Grosuplje.

Dne 4. junija so se začeli zbirati na severni strani Grosuplja temni oblaki. Okrog 2. ure popoldan je zabil sever in kmalu je začelo ropotati in pokati. Najprej je nastal hud vihar; malo je manjkalo, da ni lomil drevja; podri in polomil pa je dosti električnih drogov. Tudi opeko je metal s streh. Nato je začela padati toča, ki je bila debela kot orehi; poteni pa je bil še močan naliv. Toča je šla le kakih 5 minut, toda padlo jo je toliko, da se je drugo jutro dobila pod kapom. Napravila je veliko škodo, zlasti na polju. Poljske rastline so uničene, zlasti rž, ječmen in pšenica, ki ni za drugo leto kot da se pokosi. Fižol je skoraj popolnoma uničen. Tudi krompir ni dosti boljši. Zelo veliko škodo je naredila tudi na sadnem drevju. Skoro vse sadje je zbila doli. Odbila je tudi dosti mladik in s tem poškodovala drevje. Nič boljše kot po njivah je po travnikih. Vsa trava, ki je bila letos tako lepa, je stopena v tla. Zato bo morala tudi živina občutiti to. Pobila je tudi mnogo šip na oknih. Nekateri pravijo, da že več kot 30 let ne pomnijo kaj takega. Pri vsej tej veliki nesreči je bila vsaj ta sreča, da ni tako treskalo, kot navadno ob takem vremenu. Pa ne samo v tej dolini, tudi v Stari vasi in na Gorenji Silivnici, od koder je prišla ta nevihta, in proti Šmarju je vse uničeno, in sicer še bolj kakor tukaj.

25 letnica gas. društva.

(Hotedrišica)

Letos poteče 25 let, ko so pri nas ustanovili gasilno društvo, katero naj jim bo v pomoč proti uničujoči sili ognja in drugih nezd. Ze dolgih 25 let vrši ta samaritanska četa vestno svoje dolžnost. Saj je ravno v tem društvu dobro slovensko

sorce, vcepilo svoje najplemenitejše nagnenje in svojo nesebično ljubezen do trpečega bližnjaka v jedro gasilske organizacije. Društvo si je napravilo po vojni svoj dom in prapor. Prihodnje leto si namerava društvo kupiti novo motorno brizgalno. Manjka pa še denarja. Da se čimprej društvo približa temu cilju, priredi dne 29. junija, ob priliki 25 letnice, veliko vrtno veselico na prostoru gosp. Ivana Petkovič. Na veselo svidenje!

Toča.

(Lipoglav.)

V sredo dne 4. junija je okrog dveh popoldne nastala silna nevihta. Med nevihto je kakih 10 minut padala debela toča, ki je uničila vsa poljske pridelke. Ljudstvo je obupano in s strahom gleda v prihodnost. Pomoč od strani države je nujno potrebna. Treska in hudega vremena reši nas, o Gospod!

Novi zvonovi.

(Ravniki pri Hotedrišici.)

Na prijaznem hribu stoji cerkev sv. Barbare. Daleč na okoli se je pred vojno razlegalo njeno ljubko zvonjenje. Vojna pa tudi tu ni prizanesla, pobrala je srednji in veliki zvon. Pred nekaj leti so že Ravnčani pričeli zbirati denar za nove zvonove, pa ni šlo. Letos pa so se na pobudo gosp. župnika okupirali in složno stopili na delo, ki je uspelo. Dne 22. junija bodo zvonovi že zapeli. Ob 9 zjutraj bodo blagoslovljeni in nato potegnjeni v zvonik. Sv. maša bo ob 10. Popoldne bo pa veselica, pri kateri bo srečolov z obinimi in lepimi dobroti ter različnim sponedom. Pridite okoličani k nam v velikem številu!

Pevska prireditel.

(Kostanjevica na Krki.)

V nedeljo 15. junija t. l. priredi pevsko okrožje Krško polje ob 15. uri pri nas koncert zbori, ki so ob Krki: Kostanjevica na Krki, Sv. Križ ob Krki, Krška vas pri Brežicah in Cerklje ob Krki. Na programu je 22 pesmi, in sicer tako, da poje vsak zbor pet pesmi in skupni zbor dve pesmi. Nastopajo v sledečem redu: Kostanjevica (Lavrih) meš. zb., Sv. Križ (Torkar) meš. zb., Krška vas (Kobal) meš. zb., Cerklje (Petelin) meš. zb., okrožni zbor (Petelin) meš. zb. (okrog 80 pevcev).

Romarska stoletnica.

(Šoitanj.)

Prav pomemben jubilej praznuje letos naša fara. Obhaja namreč stoletnico romanja na Sv. Planino. Sto let! Li ni to mnogo? Vsak, ki ve, kakšne čase je moralo slovensko ljudstvo preživeti in preboleti v zadnjem stoletju, bo priznal, da je ta jubilej pomemben in upoštevanja vreden. Zato ga ne smemo prezreti. Prvič so naši farani pohiteli na Sv. Planino 1. 1880. Namen je bil: prošnja za dobro letino. In od tega leta dalje so romali vsako leto, tudi v najhujših časih svetovne vojne. Tako so letos dosegli častljivo številko 100. Zavedajo se pomembnosti tega jubileja so priredili letos, dne 24. maja, jubilejno procesijo na Sv. Planino. Vabil jo je svetoplaninski vojvoda g. Jug, ki že dolgo vrsto let vrši to ne bogve kako lahko dolžnost. Nebeški vremenarji so bili romarjem naklonjeni in tako je bilo na Sv. Planini prav lepo in živahno. Tudi sprejeti so bili od strani tamošnjega prebivalstva zelo prišerno. Dva lepa slavoloka sta jih pozdravila z naslednjimi besedami:

Pozdravljen, romar, ki očetov vernih zaobljub zvesto izpolnjuješ, za vse dobro vnet. Na goro to Marijo ti preljubo častit in prosit hodiš že sto let!

Z našo UMETNO moštovo esenco „Mostin“

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izvrstno obetovno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 steklenice za 150 litrov Din 30.—, po pošti Din 35.—. Dobi se samo v drogeriji A. Kame, Ljubljana in drogeriji M. Kane, (Wolfman) Maribor, Gosposka ulica 23.

Kmetiska zveza je kulturna stanovska organizacija slov. kmeta!

Belokranjski kotiček.

Na Vidošičih se je zbrala lepa množica narod. iz žumberske in hrvaške, največ seveda iz belokranjske strani. Prostrana planjava okrog cerkve je bila domala napolnjena z narodom, ko je govoril g. prior Učak cerkveni govor. Bilo je govorilo do 3000 ljudi.

Domoljub je dobro napovedal lep dan, pa dal Bog še več kot solnce, dal je tudi prijeten dan, ki je raznašal solčno vročino in delal pod našimi prijatelji hlad.

Na popoldanskem taboru je govoril s toplimi in prijetnimi besedami prvi govor, namenjen dekle-tem, pa je bil primeren vsakomur, kdor ga je po-čel, g. dekan Bitnar, drugi govor je imel ra-koški g. sveinik Novak, ki je s sebi lastno du-ševnostjo in dovipnostjo govoril pred vsem za-ve.

Najzanimivejše od vsega pa je bilo pismo korvalovega Mikota, kot mu vele domačini, Niko-za Stazinskega, kot se njegovo ime izgovori in še drugod, duhovnika in profesorja, sedaj v mi-šinskem samostanu v Würzburgu na Bavarskem. Močno ni mogel priti, pač pa je poslal pismo oboje zanimivih in dovipnih spominov, ki družijo svojo mladost s cerkvijo sv. Ane, kjer je bil naj ministrant in mežnar.

Se je razšlo v najboljšem razpoloženju in s prijetnimi spomini na dan, ko je bila Vidošička svetost let stara.

Le žal, do so črešnje zakasnile — so nece-pret. — Pa nič zato! Vsaj niso bile za zmoto.

Točo smo imeli.

Dne 4. junija okrog ene je završalo, da je bilo v Vili se je debela ploha, ki je prinesla tudi do. Nekateri vasi okrog Dragatuša so bile dobitno prizadete. Prva žetev je do tal zbita, druga se bo morda še opomogla.

Toča.

(Dragatuš)

Tudi nas je toča zelo zadela v sredo popoldne 4. junija. Po nekaterih vaseh, Črešnjevec, Pusti-gradec bodo strn pokosili. Tako hude in debele toče skor ne pomnijo. Najhujše je bilo to, da so bile

nekateri vasi kakor Črešnjevec in Knežina že lani in predlanskim prizadete po toči. Kako naj potem gospodarji izhajajo?! Ni čuda, da potem vse gieda le v tužino. Tu je res potrebna pomoč v kakršni-koli obliki.

Vinica.

Dve leti smo že prezidavali in prenavljali našo napol porušeno larno cerkev. Pri tem smo še podružnici na Suhorju sezidali nov zvonik, ki ponosno gleda po dolini, napravili sv. Antonu lično kapelico in nabavili nov zvon. Presviti gosp. škof dr. Gregorij Rožman so nam v soboto 3. maja na Suhorju, v nedeljo 4. maja pa na Vinici blago-čerkve se je izvršila nadvse slovesno. Nepregledne slovliti te nove stavbe. Posebno konsekracija župne množice ljudstva od blizu in daleč so pazno sle- dila pomembnim obredom. Ob koncu posvetitve so presviti opravili slovesno pontifikalno sv. mašo. Popoldan ob dveh so imeli presvetili, ob priliki desetletnice naše Marijine družbe, krasen prilo-žnosti govor, nakar so tudi sami podelili blagoslov z Najsvetejšim. Tudi vse sosednje Marijine družbe so se te naše proslave udeležile s svojimi zasta- vami. Ta lep dan nam bo ostal trajno v spominu. V sredo, dne 4. t. m. pa je razsajala v okolici strašna nevihta in toča, vendar pa je razven obeh Suhorjev, ostala naša fara, hvala Bogu, do malega neprisadela. Samo, da bi nam Bog prizanesel še v prihodnje. — Tudi sicer Viniki napredujemo. Dobili smo avtomobilsko zvezo s Crnomljom in Generalskim stolom in to kar dvakrat na dan. Za nas je to velikega pomena. Zeleti bi bilo le od strani podjetja več točnosti in solidnosti, kar bi bilo v korist nam in podjetju.

Kmetijsko poučno potovanje

(Slovenjgradec)

Razgibalo se je tudi v naši, vso dobo po prevratu tako tihi, nekako neodločni in plahi me- linjski dolini. Ze lansko leto je priredila naša kmet. podružnica izlet v Labud v Avstriji. Letos pa se je podružnica razbotala in dvignila na število 209 članov. In sklenila je da organizira svoj prvi po- učni izlet v slovensko kmečko učilišče, na kmet. šolo v St. Jurju. Ta predlog našega kmet. referenta pa se je tudi sklenilo, da si ogledamo še nekatera

vzorna gospodarstva in naprednejše ekome v Savinjski dolini.

Pridršli smo torej dne 5. junija na 5 to- vornih avtomobilih — nad 70 članov kmet. podruž- nice — v Višnjo vas pri Vojniku, kjer smo si najprej ogledali pri sadjarskem nadzorniku v po- koju g. Goricanu vse preizkušene kmet. stroje za malo kmetijo, posebne jaski za konje in prvovrstno plemenstvo živino. Ob 9 smo začeli z ogledovanjem razsežnega gospodarstva kmet. šole v St. Jurju in je to ogledovanje trajalo do 1 popoldan.

Z vso vneto in požrivovalnostjo si je pri- zadjal ravnatelj šole g. ing. Petkovič, da je raz- kazal in raztolmačil toliko koristnih in za naše ljudi še povsem novih gospodarskih naprav. Iz- vršil je tudi par daljših predavanj in je našel v naših ljudeh tihe, neobičajno pazljive poslušalce. Zavest, da orje pri naših Gorjancih ledino je menda g. ravnatelja podžgala, da je še z večjo vneto predaval in tolmačil. Izrekamo mu za njegovo po- žrivovalnost v imenu dobre stvari najprisrčnejšo zahvalo! Pogostej pa se bomo dovolili še ogla- siti se na šoli in tudi našo mladino iz najoddalje- nejših planinskih krajev zelene Štajerske bomo z večjim zaupanjem poverili zavodu radi strokovne izobrazbe. Pa tudi ostalim profesorjem se zahva- ljujemo za vsa dolgotrajna, utrudljiva razkazovanja. Šele ob 2 smo se poslovili od St. Jurja in smo nadaljevali potovanje preko Celja po Savinjski do- lini. Prvi obisk kmet. šole pa je zapustil v naših gorjanskih očiakih neizbrisne vtise.

Mimo Polakovega vzornega posestva v No- vem kloštru smo dospeli po nekam praznični in po črnih dneh gospodarskega propada nekam ve- selejši savinjski dolini — bila je ravno birma — v Šmarino ob Paki in smo obiskali prijaznega in za napredek kmetijstva tako silno vnetega g. barona Warsberga. Razem kmet. šole pa je ugajala našim ljudem najbolj še obisk vzornega gospodarstva mladega posestnika g. Medveda v Prelogah pri Soštanju. Na mali, 12 oralov veliki kmetiji uporablja za preračunano — gospodarskim haskom vse gospodarske stroje, kakor sejalni stroj, železne pluge in brane itd. Skoro neločljivo pa je prikle- nila pozornost naših ljudi gnojnična pumpa, ka- koršne nima menda nikdo v Sloveniji. S to pumpo je mogoče skropiti na daljavo 20 metrov in se pumpa oporablja lahko tudi kot brizgalna. Ze pri

3

RAZNO

Hector Malot:

Brez doma.

Roman.

Ko je razvlekla testo, je položila mati Barberina posodo na vroč pepel in počakala večera, zakaj cvrtje je bilo namenjeno za večerjo.

Če hočem biti odkritosrčen, moram priznati, da se mi je zdel dan dolg in šel sem več kakor enkrat odkrivati prt, ki je pokrival posodo.

»Prehladil boš testo,« je rekla Barberina, »in sla- bo bo hajalo.«

Testo pa je kljub temu hajalo dobro. Vse hajano testo pa je dobro dišalo po jajcih in po mleku.

»Nalomi mi nekaj drečja,« mi je rekla, »potre- bujem močan ogenj, ki ne sme dajati dima.

Končno se je naredil večer in luč je bila prižgana.

»Naloži drv na ogenj!« mi veli mati Barberina. Ni mi bilo treba ponavljati dvakrat te besede.

Kmalu je zasijal na ognjišču velik plamen in njegov lesketajoči žar je napolnil kuhinjo.

Tedaj je snela mati Barberina s stene ponev in jo pristavila k ognju.

»Daj mi masla.«

Vzela ga je s konico svojega noža kot oreh velik kos in ga položila v ponev, kjer se je polagoma stopil.

Ah! resnično krasen je bil ta duh, ki nas je tem prijetneje dražil, ker ga že dolgo nismo vdihavali.

Bila je to ravno tako vesela glasba kot ona, ki jo je povzročalo žvrčanje masla.

Dasiravno sem bil ves zamaknjen v to glasbo, se mi je vendar zdelo. da čuim korake na dvorišču.

Toda nisem obračal na to posebne pozornosti, za- kaj mati Barberina je ravnokar zajela z zajemalko kos testa in ga vrgla v ponev, in to seveda nikakor ni bil trenotek, da bi človek premišljeval druge stvari.

Nekdo je butnil s palico ob prag, nakar so se precej hrupno odprla vrata.

»Kdo pa je?« je vprašala mati Barberina, ne da bi se ozrla.

Mož je vstopil, in ko se je toliko približal, da ga je razsvetlil plamen iz ognjišča, sem videl, da je bil oblečen v bel jopič in da je imel v rokah veliko gor- jačo.

»Hej, ali praznujete? Nikar se ne pustite motiti,« je rekel s trdim glasom.

»Ah! za božjo voljo!« je vzkliknila mati Barbe- rina in spustila ponev na tla, »Jerome, ali si res ti?«

Nato me je prišla za ramo in me potisnila pred moža, ki se je bil ustavil na pragu.

»To je tvoj oče.«

II.

Oče rednik.

Približal sem se, da bi ga tudi jaz objel, pa me je ustavil z ostjo svoje palice.

»Kdo pa je ta tukaj? Ti si mi vendar rekla, da ...«

»No, seveda sem, pa ... toda to ni bilo res, ker ...«

»Ah! Ni bilo res, ni bilo res.«

Napravil je nekaj korakov proti meni z dvignje- no palico, da sem nehote stopil nazaj.

Kaj sem bil storil? Česa sem bil kriv? Zakaj me je tako sprejel, ko sem ga vendar le hotel pozdraviti?

dveh požarih se je sijajno obnesla. Najpristržnejša zahvala tudi g. Medvedu za vsa jasna in ljubezniva gospodarska pojasnila.

Nazadnje smo se oglasili še pri dveh naših znanih, vnetih in zaslužnih gospodarskih odbor-
nikih, pri g. Blatniku, načelniku kmet. podružnice in pri šolskem upravitelju g. Stoparju v Velenju. Vsak izmed nas je ponesel iz tega poučnega iz-
leta občutek tihga zadovoljstva in jasno zavest pridobljenega gospodarskega znanja in dognanja.

n Visoko pri Kranju. V nedeljo, dne 15. ju-
nija, bodo Visočani slovesno praznovali soseski-
nega patrona — svetega Vida. Ob desetih dopoldne
bo imel g. knezoškofski tajnik Jagodič Jožef sve-
čano duhovno opravilo s sveto mašo in pridigo.
Popoldne ob štirih pa se bo vršil slavnostno od-
kritje spominske plošče vojakom domačinom, ki
so padli ali izginili v svetovni vojni. Najprej bo
služba božja v cerkvi, na to pa deklamacije, govor
in petje pred spominsko ploščo. Slovesnost se za-
ključi z molitvami za mrtve. Sosede iz bližnjih
vasi uljudno vabimo!

Mladščak, Zakon o tisku. V založbi Jugoslovans-
ke knjigarnice je izšla knjižica »Zakon o tisku«, ki
jo je uredil sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani
Mladščak Anton. Knjižica vsebuje pregledno tekst
zakona o tisku z 6. avgusta 1925 z vsemi dopolnit-
vami in spremembami po tiskovni noveli z 6. jan.
in 11. jan. 1929 uvodnem zakonu k kazenskim za-
konom z 16. febr. 1929, kazenskemu zakoniku z
27. jan. 1929 o izvrševanju kazni na prostosti od
16. febr. 1929 in zakonu o zaščiti javne varnosti in
reda v državi z 6. jan. 1929 in je opremljena z nad
100 važnejšimi in zanimivimi razsodbami višjih
sodišč. Knjižica je z ozirom na njeno vsebino, ki
do sedaj še ni bila nikjer objavljena, neobhodno
potrebna vsem praktičnim juristom, novinarjem in
tiskarjem. 8°, 66 strani. Cena 16 Din.

Zenske obleke in rute

v največji izbiri, samo dobre kakovosti Cene nizke!
R. Miklauc »Pri škofu«, Ljubljana

Lakota bacil jetike.

Rudarji so brez dela, zato brez kru-
ha. Kriza premogovne industrije je naj-
težje udarila prizadete rudarje, ker ona
je njim vzela vse: delovno priliko in s
tem vsakdanji kruh.

Zaloigra v naših črnih premogovnih
dolinah in kotlinah ima svoj vrhunec v
bedi in lakoti nežnih otroških bitij. Mlada
telesca, katera bi potrebovala svežih so-
kov, da bi se krepko razvil njih telesni
ustroj, hirajo in ginevajo, blede in pro-
padajo. Matere jim na prošnjo ne morejo
več dati kruha, samo s solzami v očeh
in trpečim objemom jim morejo še izka-
zati svojo materinsko ljubezen. Lesk v
očeh nežnih bitij, ki naj bi bil za nas od-
sev žari bodočnosti, je zasenčen z mra-
kom žalosti in neme tuje. Kako strašno
je življenje, preko katerega je padla
črna tema!

Lakota je najstrašnejši bacil jetike.
Mlado telo že itak nima odpora, če ga
pa razjeda še lakota, je zaznamovano za
to strašno bolezen in ji ne uide. Tako je
ustvarjeno sto in sto novih bacilonoscev,
kateri ogrožajo človeško družbo, bogatine
in reveže v njej. Nevarnost jetičnih obo-
lenj je po lakoti v vrstah otrok nevarno
stopnjevana.

Osnednja protituberkulozna liga se
zaveda, da bi morala bednim in lačnim
otrokom rudarjev priti z materijelno pod-
poro na pomoč, da jim zagotovi vsaj naj-
potrebnejši dnevni kruh. Toda od usta-
novitve lige je komaj nekaj mesecev in
ona še nima sredstev, da bi izvedla uspeš-

no pomoč v krizi, katera je tako strašno
obsežna. Liga more zato le neposredno
pomagati. Obrača se s tem na našo soci-
alno čutečo javnost, na vse one, kateri
morejo vedeti, kaj je lakota nežnih otrok
in kakšne so njene posledice, da prisko-
čijo na pomoč z denarnimi sredstvi ali s
podpori v živilih. Podporo bodo radevolje
sprejemali občinski odbori prizadetih ob-
čin ali pa posebni pomožni odbori, kateri
so že ali bodo ustanovljeni v pomoč gla-
dujočim otrokom brezposelnih rudarjev.

Dobro slovensko srce ne bo šlo slepo
mimo nežnih otrok, kateri prosijo kruha,
da ostanejo zdravi in dobri sinovi naroda!
— Osnednja protituberkulozna liga v Ljub-
ljani, Miklošičeva cesta 20.

Sprememba. Gospodična Loni, sli-
šal sem, da ste bili pet let zaročeni. Ali ni
bilo to nekoliko dolgočasno?

»Ne, zakaj, saj ni bil vedno eden in
isti.«

Prijatelj: »Kako si pa napravil, da
imaš v kratkem času toliko odjemalcev?«
— Trgovec: »Papagaja sem si nabavil, ki
vsaki ženski, ki stopi v prodajalno, reče:
ah, ta je pa lepa!«

Raztresenost. »Na robcu imaš
vazel, čemu pa?«

Profesor: »Da, da, v gledališče greva
nocoj z ženo in po vstopnice moram.«

»V katero gledališče pa gresta?«

»Zlomka vendar, na to sem pa po-
zabil.«

Nisem imel časa, da bi premišljeval ta vprašanja,
ki so se stavila mojemu duhu.

»Kakor vidim, praznujete pustni torek,« je rekel,
»to je prav srečno naključje, zakaj pošteno sem la-
čen; kaj pa imaš za večerjo?«

Cvrtje sem naredila.

»To dobro vidim; pa menda vendar ne boš dala
jesti cvrtja možu, ki je prehodil deset milj.«

»Ničesar drugega nimam; danes te nismo priča-
kovali.«

»Kako nič; ničesar za večerjo?«

Začel je gledati krog sebe.

Tukaj je maslo.

Dvignil je oči v strop, tja, kjer je svojčas visela
slanina; toda kavelj je bil že dolgo časa prazen; na
brunu pa je viselo samo nekaj reš česna in čebule.

»Tukaj je čebula,« je dejal, in snel eno rešto s
svojo palico; štiri ali pet čebul, kos masla in imeli
bomo imenitno juho. Le spravi nazaj svoje cvrtje in
speci nam v ponvi čebule.«

Iz ponve vzeti cvrtje! Mati Barberina ni ničesar
odgovorila. Storila je, kar je mož želel, medtem ko
je le-ta sedel na klop, ki je stala v kotu pri ognjišču.

Du je to mož, star približno petdeset let, nepri-
jaznega obličja in trdega izraza; glavo je nosil nagnje-
no k desni rami zaradi rane, in ta spačenost je še
povečala njegovo odurno zunanost.

Mati Barberina je pristavila ponev zopet k ognju.
»Kaj, s tem malim koščkom masla nam hočeš
napraviti juho?« je vprašal.

Tedaj je prijel sam za krožnik, na katerem je
bilo maslo in vrgel vsega v ponev.

Masla ni bilo več in cvrtje je splavalo po vodl.
Gotovo bi bil v vsakem drugem slučaju žalosten,
toda jaz nisem prav nič mislil na cvrtje; edina misel,

ki mi je rojila po glavi, je bila, da je ta trdi mož moj
oče.

Moj oče! moj oče! To so bile besede, ki sem jih
v mislih ponavljal.

Nikoli si nisem bil stavil jasnega vprašanja,
kakšen in kdo je moj oče in negotovo sem si ga pred-
stavljaj kot mater z moškim glasom. Toda ko sem
gledal tega, me je bilo strah.

Hotel sem ga objeti, pa me je zavrnil s palico,
zakaj? Mati Barberina me ni nikdar zavrnila, kadar
sem jo hotel objeti, nasprotno, sprejela me je v svoje
naročje in stisnila k sebi.

»Kaj stojiš tam, kakor da bi zmrazil, deni raje
krožnike na mizo.«

Ubogal sem. Juha je bila gotova. Mati Barberina
jo je prinesla na mizo.

Dvignil se je iz kota pri ognjišču, sedel k mizi
in pričel jesti in le od časa do časa se je ustavil ter
me ogledoval.

Tako sem bil zbežan, da nisem mogel jesti in
tudi jaz sem ga gledal, toda na skrivnem, povešujoč
oči, kadar so se srečale z njegovimi.

»Ali sicer tudi ne pojé več kakor danes?« je
vprašal iztežajoč žlico proti meni.

»O pač, rad je.«

»Tem slabše; če bi vsaj ne jedel.«

»Naravno, da mi ni bilo do govorenja, in tudi
mati Barberina ni bila razpoložena za razgovor: su-
kala se je sem in tja pri mizi in stregla možu.

»Torej Ti nisi lačen?« me je vprašal.

»Ne.«

»Dobro, potem pojdi spat. Glej, da takoj zaspiš,
sicer bom hud.«

Mati Barberina mi je s pogledom dejala, da naj
ubogam brez ugovora.

Koliko je vreden prst!
Zguba enega prsta je za
navadnega zemljana zelo
bridka in bolesta zadeva,
vendar mu pri njegovem
vsakdanjem delu to na-
vadno ne povzroča posebnih
težkoč. Drugače pa so di-
o tem neki pariški
modni krojači. Pri neki
avtomobilni nesreči je
zgubil en prst. Sedaj za-
hteva 800.000 lir odškod-
nine, ker pravi, da ne
more brez vseh prstov iz-
vrševati svojega poklica
in je tako njegov življenjski
polažaj omanj in zelo
poslabšan.

Izborna kosilo. V Kali-
forniji živi bogato dekle
miss Marien Hollins, last-
nica petrolejskih vrelcev.
Ob neki priliki se je ba-
hala, da pri njej lahko
kosiš, kot nikjer drugje
na svetu. In res je pova-
bila dva svojih največjih
ših častilcev na kosilo.
Bilo ni pa nič posebnega.
Le pod krožnikom sta na-
šla vsak po en ček za
25.000 dolarjev (okrog 1 in
pol mil. dinarjev), kar ji-
ma je vsekakor izvrstno
teknilo.

Is ljubezni do bližnjega.
Sodnik: »Ali ste res prišli
posoditi denar po 50 od-
sto?« Odeur: »Jaz bi mu
sicer ne bi smel posoditi;
pa storil sem to iz nade,
da bi on ne prišel kakemu
judu v roke.«

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka. — Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 180 milijonov Din.

Kupujte pri trdkah, ki inserirajo v „Domoljubu“!

4

V podmornici na severni tečaj. Amerikanci so dogradili posebno podmornico, v kateri bo nastopil vožnjo proti severnemu tečaju v letošnjem letu znani raziskovalec severnih pokrajin Jurij Hubert Wilkins. Wilkins namerava premagati ledeno oviro krog tečaja z vožnjo pod ledeno plastjo.

Vsaka petz štrupa pridelava v tujini. V sorazmerju kakor se prebivalstvo v Angliji množi, se tam ne prideluje toliko več živil, da bi se ljudstvo s tem moglo preživljati. Po natančnem proračunu se je dognalo, da izmed vsakih 5 štrup kruha, kolikor se ga v Angliji speče, je ena spečena iz pšenice, ki je pridelana v tujini.

Maštevavanje. Petrona, ki ga je imela cela fara za norca, je ugriznil stekel pes. Prijatelj mu je svetoval: »Hitro, hitro k zdravniku! Drugače boš v par dneh stekel še ti.« Petron je odšel domov, se zaprl v sobo in pisal cel dan in celo noč. Drugo jutro ga je prišel prijatelj obiskat in ga začuden vprašal, kaj piše. »Imena ljudi, ki jih nameravam obgriziti, kadar bom stekel.«

Kakor pri velikem številu kmetijskih hiš, tako je tudi pri nas služila kuhinja tudi za spalnico. Poleg ognjišča so bile spravljene posode, na drugem koncu pa je spalna oprava; v enem kotu je stala postelja matere Barberine; v nasprotnem pa moja postelja, ki se je nahajala v nekakšni omari, katero je obdala zavesa iz rdečega platna.

Naglo sem se slekel in legel spat. Toda zaspati je bila druga stvar.

Na povelje se ne da spati; zaspi se, ker je človek zaspan in miren.

In jaz nisem bil zaspan in nisem bil miren. Nasprotno, strašno sem bil razburjen in povrhu vsega še zelo nesrečen.

Kaj, ta mož je moj oče! Zakaj pa potem ravna z menoj tako trdo?

Obrnjen k steni sem se silil, da prepodim te misli in da zaspim, kakor mi je bil on to naročil; toda bilo mi je nemogoče, spanec ni hotel priti; nikdar se še nisem čutil tako budnega.

Čez nekaj časa sem slišal, da se nekdo približuje moji postelji.

Na počasnem, šepajočem in trdem koraku sem takoj spoznal, da to ni bila mati Barberina.

Topel dih se je dotaknil mojih las.

»Ali spiš, je vprašal zamolkel glas.«

Bal sem se odgovoriti, zakaj strašne besede »hudo bom« so mi zvenele še vedno v ušesih.

»Spi, je rekla mati Barberina; kakor hitro se vstane, že zaspi, to je njegova navada; brez skrbi lahko govoriš.«

Reči bi moral, da ne spim, toda nisem se upal; ukazal mi je spati, spal pa nisem, bil sem kriv.

»Kako pa je s tvojo pravdo?« ga je vprašala mati Barberina.

»Izgubljena je! Sodniki so določili, da sem se proti predpisom nahajal pod oporami in da mi podjetnik zato ničesar ne dolguje.«

Nato je udaril s pestjo po mizi in pričel preklinjati, ne da bi spregovoril kake smiselne besede.

»Pravda je izgubljena,« je kmalu nato zopet prišel; »naš denar je izgubljen, pohabljen sem, glej revščina! In kakor da bi tega še ne bilo dovolj, najdem tu pri vrnitvi še otroka. Razložila boš, zakaj nisi storila, kakor sem ti rekel, da stori?«

»Ker nisem tega mogla.«

»Ali ga nisi mogla zanesti v dom za najdenčke?«

»Otroka sem vzgajala z lastnim mlekom in ljubim ga; ne morem ga zapustiti kar tako.«

»Saj to vendar ni Tvoj otrok.«

»Hotela sem sicer storiti, kar si velel, pa je ravno takrat obolel.«

»Bolan je bil?«

»Da, bolan; in to ni bil trenutek, kaj ne, da bi ga nesla v azil, kjer bi umrl.«

»Kdaj je pa ozdravel?«

»To je ravno, on ni takoj ozdravel. Po tej bolezni je prišla druga: kašljal je revček, da se Bogu smili. Prav tako je umiral naš ubogi mali Nikolaj; zdelo se mi je, da bi umrl, če bi ga bila nesla v mesto.«

»In potem?«

»Čas je potekal. Ker sem čakala že tako dolgo, mogla sem čakati še dalje.«

»Koliko let ima sedaj?«

»Osem let.«

»Dobro! Šel bo torej z osmim letom tja, kamor bi bil moral iti že preje, in to mu ne bo prijetneje.«

»Ah! Jerome, tega ne boš storil.«

»Jaz, da ne bi stori tega? Kdo pa mi bo branil. Misliš li, da ga moremo za vedno imeti?«

Priručnik ortopedično-mehanično

LEČENJE KILE

Brez operacije! Bez bolečin!
Brez motenja polka!Po nemškem drž. patentu št. 481.991
- avstrijskem drž. patentu št. 491.841
- avstrijskem drž. patentu št. 115.037

PREDVAJANJA:

Klagenfurt, hotel Janah. Kolodvorska
cesta 5 v desni, dne 26. junija od
8-12 ure.Villach, gostilna Lamm, Karl Fischer.
v petek, dne 27. junija od 8-12 ure
Spittal, gostilna Kersch, v soboto,
dne 28. junija od 8-12 urePo operaciji se zopet pojavila kila
ozdravljena z mojim patentom.

POTRDILO:

Svoje 3-4 leta staro kilo sem dal
operirati v januarju 1929 in sem moral
doznati, da se je po 5 mesecih zopet
obnovila.Porabil sem sedaj patent trdnice
Wöner in morem danes po 4 mesečni
porabi potrditi, da je moja kila popolnoma
ozdravljena. Med tem časom sem
mogel neovirano opravljati vsakdanje
posle in nisem imel ne bolečin ne drugih
tekoč.

Millstadt am See 13. aprila 1930.

Bogoljub S...

Letnica postranska stvar.
Miha, ne razumem te, kako si mogel tako
staro žensko vzeti.Veš Luka, kadar človek rabi bankov-
ce ne gleda kdaj so bili ti tiskani.Gost. Natak, ali ste name čisto po-
zabili?Natak: Gospod, zdaj pa ne vem, ali
me vi gospod s prešičevimi rebenci, ali s
telečjo glavo?

ANTOXID

N jugoslovanskega izvora
T neuničljiva nestrupena
O pri uporabi
X štirikrat izdatnejša dvakrat cenejša
Y kakor minij
D najboljše uspešnejše

Zaščitna barva proti rji

RUDARSKA ZDRUŽBA TROJANA

Donaška cesta 1/IV. — LJUBLJANA

JE V PRODAJI:

A. Keber, Ljubljana, Marijin trg 2;
Fr. Berjak, Kranj; Udovč & Lampe,
Novo mesto; Ed. Povalej, Maribor,
Mejska 29; Iv. Šega, agencija, Mur-
ska Sobota.Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živali je
brezdvomno

MASTIN

ki pospešuje rast, odebilev in omastitev domače,
posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive
vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma!
Cena: 5 škol. 46 Din, 10 škol. 80 Din. LEKARNA
TRNKOCZY (zrav. ročjo), Ljubljana, Mestni trg 4.»Stimate. Visokočolec svoji bogati teti,
prilivajet: »Veš teta, ko boš ti umrla, bom
tvoj grob prav pogosto obiskoval.« — Teta
(neznepijivo): »No, no, tega paš ne bom
doživela.«Najpreje sluzba. Zena nekega
kretničarja je umrla. Na dan pogreba pa je
načelnik postaje videl moža rajne na svo-
jem službenem mestu. »Kako pa to, mar
niste šli k pogrebu svoje žene?« Nato že-
ležničar: »Ne, gospod načelnik, najpreje
sluzba, potem zabava.«Nočni čuvaj. »Ste slišali, gospa Rev-
nova, da so nocoj vlomili v hranilnico? Ko
so zapazili nočnega čuvaja, so pobegnili.«
— »To so bili gotovo tujci, kajti domači
vlomili in tatovi se našega nočnega ču-
vaja ne boje.«Nehvaležnost. »Tu se pa že vse
neha. Arharja sem vabil k večerji zato, da
bi eno izmed mojih šestih hčera poročil.
Vsak večer je prišel in postavili smo pre-
denj najboljši jedi. Zdaj je pa ta vražji člo-
vek poročil — našo kuharico.«Osel. Vršilo se je protialkoholno pre-
davanje in predavatelj je med drugim de-
jal: »Ako bi imel tu posodo, napolnjeno z
vodo, drugo pa z vinom ter oboje postavil
pred osla, kaj menite, katero pijačo bi si
izbral?« — »Seveda vodo,« se je oglašil
eden izmed zborovalcev. — »Tako je,« je
dejal antialkoholiker. »Tu vidite, kako ži-
val zna ločiti pravo od nepravga. Zakaj
pa se ne dotakne vina?« — »Zato, ker je
osel,« se je zdaj oglašil ljubitelj božje
kapljice.Kako je v Ameriki. Mister Kozleuchar
si je dal pri krojaču pomeriti nov frak.
Krojač je meril in meril, končno pa vljudo
vprašal: »Kako pa naj bodo žepi?« — »I
kako, kot navadno,« je ta odvrnil. — »Zdaj
ne vem nič več kot prej. Vedel bi namreč
rad, ali rabite žepa za politterske, ali za
literke steklenice?«

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški
premog Vam nudi Družba Mirja, Ljubljana
Donaška c. št. 41. Telefon 300

KUPIL BI

SOLO - RAKE

Ponudbe na restavracijo WIMMER, Dunaj,
XIII, Penzingerstr. 59.Prostovoljna sodna
dražbavseh v zapuščino Zalar-jeve Neže, posesti
nice na Jezeru št. 15 (obč. Tomišelj), spadajoči
zemljišč, to je hiše št. 13 z gospodarskimi poslopi,
pašnikov, njiv, travnikov, gozdov, vpisanih v vl. št.
66 in 67 k. o. Jezero, se bo vršila

dne 22. junija 1930 (nedelja)

in prične

ob 9 dopoldne v hiši št. 13 vasi Jezero
(obč. Tomišelj).Dražbeni pogoji in vsa pojasnila so na raz-
polago v pisarni odvetnika dr. Vodusek-a Konrada
v Ljubljani, Tavčarjeva ulica št. 10.»Težakovo olje za živino«
dobi samo priM. Težak-u
Zagreb
Gundulićeva 13v kanticah od 5 kg in stane ena
kantica s poštnim povzajem
Din 125.—. To olje je nesporna
najuspešnejše sredstvo za krme-
ljenje slabotne in zahirane živi-
 ne in sicer radi bogate vsebine
 na vitaminu A in posebno radi
 vitamina D, ki ga v nobenem
 drugem krmilu ni.

ZAHTEVAJTE CENIK
GRATIS IN FRANKO!

BIRMANSKA DARILA

ZAHTEVAJTE CENIK
GRATIS IN FRANKO!

Birmanske ure za detčke od
Din 44'— naprej.

H. SUTTNER - LJUBLJANA 1

PREŠERNOVA ULICA 4 — POLEG FRANČISKANSKE CERKVE —
NAJVEČJA ZALOGA UR, ZLATNINE IN SREBRNINE. — LAŠNA
TOVARNA UR V SVICI

Birmanske zapesne ure, srebrne od Din 152'— naprej.
14 karat zlato od Din 296'— naprej.

Srebrne vratne verižice (Collier) od
Din 20'— naprej
Zlate vratne verižice (Collier) od
Din 85'— naprej

Kmetovalci

Obiščite mojo razstavo poljedelskih strojev na velesejmu!

BERITE! - BERITE! - BERITE! - BERITE! - BERITE!
Pravkar sem dobil iz AMERIKE ORIGINAL. »DEERING«

KOSILNICE

obračalnike za seno, grublje, žetvene priprave in vse na-
odmestne dele! Oglejte si tudi mojo veliko zalogo večkrat
odlikov. poljedelskih strojev vseh vrst in razne železnine.

v Ljubljani na Gosposvetski cesti št. 1 - STUPICA FRANC

Kmetovalci

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah
in samo na debelo

Premog. domači in inozemski za domačo
kurjavo in industrijske vrste

Kočniški premog vseh vrst

Koks. livarniški, plavžarski in pilniški

Brikete.

Prometni zavod za premog d. d.
v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, I. nadst.

PREKLIC.

Podpisani Franc Mesec, posebnika sin iz
Rovt št. 21 pri Sv. Lenartu, sedaj delavec v Mar-
tinjem vrhu št. 10, obžalujem in preključujem kot
neresnično vse, kar sem govoril o Angeli Benedi-
pd. Kamnarjevi iz Martinjega vrha št. 12, ki
da je imela ljubavno razmerje z Antonom Jelovčan-
iz Martinjega vrha št. 6, Francetom Jelovčan-
iz Zaprevala in Tomažem Jelovčan iz Spodnje Be-
tine ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od sod-
nijskega kazenskega postopanja, ter se zavežem pla-
čati vse tozadevne stroške, zlasti tudi stroške od-
tega preklica v »Domoljubu«.

Škofja Loka, dne 7. junija 1930.

Mesec Franc.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

V LJUBLJANI (Miklošičeva cesta 10)

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA. TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2979.

VLOGE NAD DIN 480.000'—

PODRUŽNICE: KAPITAL IN REZERVE NAD DIN 16.000.000'—

Sprejema VLOGE — daje KREDITE,
eskomptira MENICE — Nakazila — akre-
ditivi — Borzna naročila.

BLAD
KOČEVJE
NOVI SAD

CELJE
KRANJ
SOMBOR
ŠIBENIK

DJAKOVO
MARIBOR
SPLIT

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Kupuje in prodaja VALUTE, ČEKE,
DEVIZE, VREDNOSTNE PAPIRJE.
Safes - deposits. — Prodaja srečk.